

Sygn. akt IV U 626/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 listopada 2017 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Natalia Lipińska

Protokolant: sekr. sądowy Anna Dorecka

po rozpoznaniu w dniu 30 listopada 2017 roku w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołania M. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 26 lipca 2017 roku nr (...)

w sprawie M. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o należności z tytułu składek

oddala odwołanie.

Sygn. akt IV U 626/17

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 30 listopada 2017 r.

Decyzją z dnia 26 lipca 2017 r., nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T., na podstawie art. 83 ust. 1 oraz art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 963 ze zm.) stwierdził, że M. K. jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne, a jego zadłużenie wraz z należnymi odsetkami za zwłokę naliczonymi na dzień wydania decyzji wynosi łącznie 5.333,26 zł, w tym: 1) z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za okres od listopada 2016 r. do marca 2017 r. w kwocie 3.676,52 zł, w tym odsetek za zwłokę w kwocie 134,00 zł oraz 2) z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za okres od listopada 2016 r. do marca 2017 r. w kwocie 1.469,74 zł, w tym odsetek za zwłokę w kwocie 53,00 zł. W uzasadnieniu, powołując się na przepisy art. 46 ust. 1 i art. 32 ustawy systemowej ZUS wskazał, że ubezpieczony nie dopełnił obowiązku opłacenia składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej, w związku z czym Zakład, działając w oparciu o przepis art. 8 ust. 1 ustawy systemowej, określił wysokość jego zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek.

Odwołanie od tej decyzji wniósł (...) domagając się jej zmiany i przyjęcia, że nie jest dłużnikiem ZUS z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne. W uzasadnieniu odwołujący podał, że zaskarżona decyzja jest dla niego krzywdząca. Jak podkreślił, naliczone mu przez ZUS zadłużenie z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne jest bezpodstawne, skoro Zakład systematycznie odmawia mu wypłaty zasiłku chorobowego podnosząc, że nie podlega dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu. Odwołujący wskazał, że w spornym okresie przebywał na zwolnieniu lekarskim z powodu choroby i nie mógł pracować, a skoro tak, to nie opłacał składek.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu podał, że prowadząc działalność gospodarczą, odwołujący nie dopełnił ustawowego obowiązku opłaty składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych i ubezpieczenie zdrowotne, doprowadzając w ten sposób do zadłużenia wobec ZUS.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny sprawy:

Odwołujący M. K., zgłoszony do ubezpieczeń społecznych z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej, był objęty dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym od 1 października 2015 r. do 28 czerwca 2016 r. Ubezpieczony prowadził przedsiębiorstwo handlowo- usługowo- budowlane. Było to przedsiębiorstwo jednoosobowe. Od października 2015 r. do czerwca 2016 r. odwołujący korzystał ze zwolnienia chorobowego.

dowód:

- dokumenty zgromadzone w aktach ZUS,
- zeznania odwołującego M. K.- 00:08:10,

Odwołujący był niezdolny do pracy z powodu choroby w okresie od 7 grudnia 2015 r. do 7 września 2016 r. Odwołującemu wypłacony został zasiłek chorobowy za okres od 30 grudnia 2015 r. do 28 czerwca 2016 r. Okres zasiłkowy liczony od dnia 30 grudnia 2015 r., wynoszący 182 dni, został przez niego wykorzystany z dniem 28 czerwca 2016 r.

Od 29 czerwca 2016 r. odwołujący nie podlegał dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu, ponieważ za czerwiec i lipiec 2016 r. nie opłacił należnej składki na ubezpieczenia w ustawowym terminie.

dowód:

- dokumenty zgromadzone w aktach ZUS, w szczególności: zestawienia zaświadczeń wybranego ubezpieczonego,

Decyzją z dnia 14 czerwca 2016 r. ZUS Oddział w T. przyznał odwołującemu prawo do zasiłku chorobowego za okres od 9 czerwca 2016 r. do 28 czerwca 2016 r.

w wysokości 80% podstawy wymiaru i odmówił prawa do świadczenia za okres od 29 czerwca 2016 r. do 6 lipca 2016 r. w związku z wykorzystaniem pełnego okresu zasiłkowego. Od połowy lipca 2016 r., po zmianie symbolu choroby, odwołujący przedstawiał w ZUS zwolnienia lekarskie celem uzyskania wypłaty zasiłku chorobowego. Decyzją z dnia 31 sierpnia 2016 r. ZUS Oddział w T. odmówił mu prawa do zasiłku chorobowego za okres od 11 lipca 2016 r. do 7 września 2016 r., ponieważ z dniem 28 czerwca 2016 r. wnioskodawca wykorzystał okres zasiłkowy. Ubezpieczony nie odzyskał co prawda zdolności do pracy, ale brak było podstaw do otwarcia nowego okresu zasiłkowego, tym bardziej, że we wrześniu 2016 r. złożył on do ZUS wnioski o rentę z tytułu niezdolności do pracy. U odwołującego stwierdzono częściową niezdolność do pracy na okres od 1 czerwca 2016 r. do 30 września 2019 r., ale decyzją z dnia 14 listopada 2016 r. ZUS Oddział w T. odmówił mu prawa do renty, ponieważ wnioskodawca

nie udowodnił wymaganego 5-letniego okresu zatrudnienia w 10-letniu przed dniem zgłoszenia wniosku o rentę ani w ciągu 10-letnia przed dniem powstania niezdolności do pracy. Decyzja ta została zaskarżona odwołaniem i zawisła w Sądzie Okręgowym w T. pod sygn. akt IV U 943/16.

dowód:

- dokumenty zgromadzone w aktach ZUS, w szczególności: decyzje z dnia 14.06.2016 r. i 31.08.2016 r.,
- zeznania odwołującego M. K.- 00:08:10, 00:15:04,

Odwołujący był niezdolny do pracy od 9 listopada 2016 r. do 30 listopada 2016 r. i od 25 stycznia 2017 r. do 1 marca 2017 r. W dniu 2 marca 2017 r. ponownie stał się niezdolny do pracy z powodu choroby. Niezdolność ta trwała u niego nieprzerwanie do 28 czerwca 2017 r., czyli w okresie, kiedy nie podlegał dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu. W okresie od czerwca 2016 r. do kwietnia 2017 r. odwołujący nie uiszczał składek na ubezpieczenie zdrowotne. Z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej, ubezpieczony złożył w ZUS wniosek o wypłatę zasiłku chorobowego za okres od 2 marca 2017 r. do 28 czerwca 2017 r.

dowód:

- dokumenty zgromadzone w aktach ZUS, w szczególności: zestawienia zaświadczeń wybranego ubezpieczonego,

Decyzją z dnia 21 kwietnia 2017 r. ZUS Oddział w T. odmówił ubezpieczonemu wypłaty zasiłku chorobowego za okres od 2 marca 2017 r. do 12 kwietnia 2017 r. Decyzją z dnia 9 czerwca 2017 r., znak:(...), zmienił decyzję z dnia 21 kwietnia 2017 r. i nadal odmówił mu prawa do zasiłku chorobowego za okres od 2 marca 2017 r. do 12 kwietnia 2017 r., zaś decyzją z dnia 9 czerwca 2017 r., znak:(...)r., za okres od 13 kwietnia 2017 r. do 7 czerwca 2017 r., ponieważ od 29 czerwca 2016 r. nie podlegał dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu, nie opłacił składek za okres od czerwca 2016 r. do kwietnia 2017 r. i w dokumentach rozliczeniowych nie wykazał składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe. Decyzją z dnia 23 czerwca 2017 r. ZUS Oddział w T. odmówił ubezpieczonemu prawa do zasiłku chorobowego za okres od 8 czerwca 2017 r. do 28 czerwca 2017 r. w związku z niepodleganiem dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu. W uzasadnieniach decyzji z dnia: 21 kwietnia 2017 r. i 23 czerwca 2017 r. podano, że odwołujący nie podlegał dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od 29 czerwca 2016, gdyż za okres od czerwca 2016 r. do kwietnia 2017 r. nie zostały opłacone należne składki na to ubezpieczenie w ustawowym terminie.

dowód:

- dokumenty zgromadzone w aktach ZUS, w szczególności: decyzje z dnia 21.04.2017 r., 09.06.2017 r. i 23.06.2017 r.,

Decyzje z dnia: 21 kwietnia 2017 r. i 23 czerwca 2017 r. zostały zaskarżone przez ubezpieczonego odwołaniem. Wcześniejszych decyzji odmawiających prawa do zasiłku chorobowego ubezpieczony nie skarżył. Wyrokiem z dnia 27 września 2017 r., sygn. akt IV U 138/17, Sąd Rejonowy w Tarnowie oddalił odwołania od decyzji z dnia: 21 kwietnia 2017 r. i 23 czerwca 2017 r. podnosząc, że niezdolność do pracy z powodu choroby powstała u odwołującego w dniu 2 marca 2017 r., czyli w okresie, kiedy nie podlegał on ubezpieczeniu chorobowemu. Poza tym, odwołujący ma orzeczoną częściową niezdolność do pracy od 1 czerwca 2016 r. do 30 września 2019 r. Wyrok powyższy nie został zaskarżony apelacją i się uprawomocnił.

dowód:

- dokumenty zgromadzone w aktach o sygn. akt IV U 138/17, w szczególności: wyrok SR w Tarnowie z dnia 27.09.2017 r. wraz z uzasadnieniem,
- zeznania odwołującego M. K.- 00:08:10,

Decyzją z dnia 17 lipca 2017 r. ZUS Oddział w T. odmówił odwołującemu prawa do zasiłku chorobowego za okres od 25 stycznia 2017 r. do 15 marca 2017 r., ponieważ nie wystąpił on z wnioskiem w sprawie o zasiłek chorobowy za okres od 25 stycznia 2017 r. do 15 marca 2017 r. i nie złożył pierwszych kopii zaświadczeń lekarskich stanowiących podstawę do wypłaty zasiłku chorobowego za ten okres.

dowód:

- dokumenty zgromadzone w aktach ZUS, w szczególności: decyzja z dnia 17.07.2017 r.,

Odwołujący jest dłużnikiem ZUS z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne w związku z prowadzeniem na terenie Polski pozarolniczej działalności gospodarczej, a jego zadłużenie wraz z należnymi odsetkami

za zwłokę naliczonymi na dzień wydania decyzji wynosi łącznie 5.333,26 zł, w tym:

1) z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne w ramach zakresów numerów deklaracji

01-39 za okres od listopada 2016 r. do marca 2017 r. w kwocie 3.676,52 zł, w tym odsetek

za zwłokę w kwocie 134,00 zł oraz 2) z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za okres od listopada 2016 r. do marca 2017 r. w kwocie 1.469,74 zł, w tym odsetek za zwłokę w kwocie 53,00 zł.

dowód:

- dokumenty zgromadzone w aktach ZUS, w szczególności: decyzja z dnia 26.07.2017 r., szczegółowe zestawienie należności,

Od 2015 r. odwołujący nie wykonuje działalności gospodarczej. Działalności tej nie zawieszał ani jej nie wyrejestrował, ponieważ stara się o rentę z tytułu niezdolności do pracy. Ubezpieczony utrzymuje się z emerytury żony.

dowód:

- zeznania odwołującego M. K.- 00:17:12,

Na dzień aktualizacji konta odwołującego w ZUS jako płatnika, tj. 23 sierpnia 2017 r., brak było wpłat z tytułu zaległych składek za okres od listopada 2016 r. do marca 2017 r. oraz informacji o zawieszeniu lub wyrejestrowaniu przez niego działalności gospodarczej.

dowód:

- dokumenty zgromadzone w aktach ZUS,

Stan faktyczny w sprawie Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów i zeznania odwołującego

Sąd pozytywnie ocenił dowody z dokumentów, których autentyczność oraz wiarygodność, jak również poprawność materialna i formalna nie budziły wątpliwości, zaś ich forma i treść formalna nie były kwestionowane przez strony postępowania. Brak było zatem jakichkolwiek podstaw, także takich, jakie należałoby uwzględnić z urzędu,

aby dokumentom tym odmówić właściwego im znaczenia dowodowego.

Zeznania odwołującego M. K. Sąd uznał za wiarygodne. Odnosiły się one do okoliczności istotnych z punktu widzenia rozstrzygnięcia. Były przy tym jasne, logiczne i korespondowały z treścią dokumentów, który posłużyły Sądowi do ustalenia stanu faktycznego sprawy. Odwołujący przyznał w zeznaniach, że nie regulował składek w ZUS- ie, ponieważ od 2015 r. chorował. Podał też, że nie wyrejestrował działalności gospodarczej, ponieważ ubiega się o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Sąd rozważył, co następuje:

Odwołanie od decyzji ZUS Oddział w T. z dnia 26 lipca 2017 r. nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zaskarżoną decyzją z dnia 26 lipca 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych stwierdził, że odwołujący M. K. posiada zaległości w opłacaniu składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej wraz z należnymi odsetkami za zwłokę naliczonymi na dzień wydania decyzji w łącznej kwocie 5.333,26 zł, powstałe w okresie od listopada 2016 r. do marca 2017 r.

Kwestie związane z podleganiem przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą obowiązkowo ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu normują przepisy art. 6 ust. 1 pkt 5 i art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r.

o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 963 ze zm.). Ubezpieczeniem chorobowym osoby te obejmowane są dobrowolnie na swój wniosek (art. 11 ust. 2 ustawy systemowej). Osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności,

z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej (art. 13 pkt 4). Stosownie do treści

art. 16 ust. 4 ustawy systemowej, składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe osób prowadzących pozarolniczą działalność finansują w całości z własnych środków sami ubezpieczeni. Jak zaś wynika z art. 17 ust. 3 tej ustawy, składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe (między innymi osób prowadzących pozarolniczą działalność) ubezpieczeni sami obliczają i przekazują co miesiąc do Zakładu. Zgodnie z treścią art. 23 ust. 1 ustawy, od nieopłaconych w terminie składek należne są od płatnika składek odsetki za zwłokę na zasadach i w wysokości określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r.- Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749 ze zm.).

Stosownie do treści art. 66 ust. 1 pkt 1 c ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r.

o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 581 ze zm.), obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego podlegają osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi lub ubezpieczeniem społecznym rolników, które są osobami prowadzącymi działalność pozarolniczą lub osobami z nimi współpracującymi. Składkę na ubezpieczenie zdrowotne opłaca osoba podlegająca ubezpieczeniu zdrowotnemu z zastrzeżeniem art. 85 i 86 (art. 84 ust. 1 powołanej ustawy)-

a więc również osoba prowadząca pozarolniczą działalność, gdyż ustawodawca nie wymienił jej w art. 85 i 86. Od kwoty nieprzekazanych w terminie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych składek na ubezpieczenie zdrowotne wraz z należnymi odsetkami Fundusz pobiera odsetki za zwłokę na zasadach i w wysokości określonych dla zaległości podatkowych (art. 89 ustawy). Składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz należności z tytułu odsetek za zwłokę nieopłacone w terminie podlegają ściąganiu na zasadach określonych w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych (93 ust. 1 ustawy).

Stosownie do brzmienia art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy.

Jak wynika z art. 24 ust. 2 tej ustawy, składki oraz odsetki za zwłokę, koszty egzekucyjne, koszty upomnienia i dodatkowa opłata, zwane dalej „należnościami z tytułu składek”, nieopłacone w terminie, podlegają ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji lub egzekucji sądowej.

W myśl zaś art. 32 ustawy, do składek na ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy w zakresie ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenie społeczne.

Odwołujący był zgłoszony do ubezpieczeń społecznych z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. Objęty został również dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym w okresie od 1 października 2015 r. do 28 czerwca 2016 r. Za okres

od 30 grudnia 2015 r. do 28 czerwca 2016 r. wypłacono mu zasiłek chorobowy. Okres zasiłkowy liczony od dnia 30 grudnia 2015 r., wynoszący 182 dni, został przez niego wykorzystany z dniem 28 czerwca 2016 r. Od 29 czerwca 2016 r. odwołujący nie podlegał dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu, ponieważ po zakończeniu okresu zasiłkowego nie opłacił żadnej składki na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie chorobowe. Kolejnymi decyzjami ZUS Oddział w T. odmawiał ubezpieczonemu wypłaty zasiłków chorobowych. Decyzją z dnia 14 czerwca 2016 r. odmówił mu prawa do zasiłku chorobowego za okres od 29 czerwca 2016 r. do 6 lipca 2016 r., zaś decyzją z dnia 31 sierpnia 2016 r.

za okres od 11 lipca 2016 r. do 7 września 2016 r. Decyzji tych ubezpieczony nie zaskarżył odwołaniem. W dniu 2 marca 2017 r. stał się niezdolny do pracy z powodu choroby

i niezdolność ta trwała u niego nieprzerwanie do 28 czerwca 2017 r. Decyzją z dnia

21 kwietnia 2017 r. ZUS Oddział w T. odmówił mu wypłaty zasiłku chorobowego

za okres od 2 marca 2017 r. do 12 kwietnia 2017 r., decyzjami z dnia 9 czerwca 2017 r.

za okres od 2 marca 2017 r. do 12 kwietnia 2017 r. i od 13 kwietnia 2017 r. do 7 czerwca 2017 r., zaś decyzją z dnia 23 czerwca 2017 r. za okres od 8 czerwca 2017 r. do 28 czerwca 2017 r. Decyzje z dnia: 21 kwietnia 2017 r. i 23 czerwca 2017 r. zostały zaskarżone przez ubezpieczonego odwołaniem. Wyrokiem z dnia 27 września 2017 r., sygn. akt IV U 138/17, Sąd Rejonowy w Tarnowie oddalił odwołania od tych decyzji. Wyrok ten nie został zaskarżony apelacją i się uprawomocnił.

Odwołujący nie zakwestionował faktu nieodprowadzania składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne. Okoliczność ta wynika również z treści decyzji odmawiających mu prawa do zasiłków chorobowych.

W tej sprawie Sąd jest związany rozstrzygnięciem Sadu Rejonowego w Tarnowie i ostatecznymi decyzjami organu rentowego.

W wyroku z dnia 20 stycznia 2008 r., I UK 173/07 (Legalis nr 125903) Sąd Najwyższy stwierdził, że sąd ubezpieczeń społecznych jest związany ostateczną decyzją,

od której strona nie wniosła odwołania w trybie art. 477⁹ k.p.c. ani nie podważyła jej skuteczności w inny prawem przewidziany sposób. Stosownie zaś do treści art. 365 § 1 k.p.c., orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby. Związanie, o którym mowa w powołanym przepisie dotyczy dyspozycji zawartej w sentencji wyroku skonkretyzowanej, zindywidualizowanej

i trwałej normy prawnej wywiedzionej przez sąd z norm generalnych i abstrakcyjnych zawartych w przepisach prawnych. Inne sądy, organy państwowe oraz organy administracji publicznej, rozstrzygające w sprawach innych niż karne, są tą dyspozycją związane, czyli nie mogą dokonać odmiennej oceny prawnej roszczenia niż zawarta w takim orzeczeniu i nie mogą też czynić odmiennych ustaleń faktycznych. Związanie to określane jest jako pozytywny aspekt

prawomocności materialnej albo jako tzw. pozytywny skutek prawomocności formalnej. Jak podniósł Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 14 listopada 2013 r., II PK 38/13 (LEX nr 1408888), obowiązkiem sądu rozpoznającego kolejną sprawę między tymi samymi stronami jest respektowanie tylko tych okoliczności faktycznych ustalonych w sposób stanowczy we wcześniejszej sprawie, które określały istotę sporu i uzasadniały uwzględnienie zgłoszonego w niej roszczenia.

Słusznie ZUS podniósł w odpowiedzi na odwołanie, że z art. 18 ust. 9 i 10 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS wynika możliwość zmniejszenia kwoty najniższej podstawy wymiaru składek w przypadku niezdolności do pracy trwającej przez część miesiąca, jeżeli z tego tytułu ubezpieczony spełnia warunki do przyznania zasiłku. Samo natomiast złożenie wniosku o zasiłek chorobowy nie daje podstawy do zmniejszenia wymiaru składek. Możliwość taka zachodzi tylko wówczas, gdy dojdzie do wypłaty świadczenia. Za okres objęty odmową wypłaty zasiłku chorobowego istnieje zatem obowiązek opłacania składek na ubezpieczenie społeczne w trybie i na zasadach określonych w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych. Odwołujący ma więc obowiązek opłacenia składek za sporny okres, jak również za okres objęty decyzjami z dnia 21 kwietnia 2017 r. i 23 czerwca 2017 r., które zostały zaskarżone odwołaniem do Sądu Rejonowego w Tarnowie, a sprawę z tego odwołania prawomocnie rozstrzygnięto.

Działalnością gospodarczą w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 2168), jest zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopaliny ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły.

Podkreślić należy, że prowadzenie działalności gospodarczej wiąże się z pewnym ryzykiem, a mianowicie takim, że w pewnych okresach działalność ta nie będzie przynosiła dużych zysków, a powodowała straty albo że w pewnych okresach można stać się niezdolnym do pracy. W takich jednak wypadkach obowiązujące przepisy dają możliwość zawieszenia prowadzenia działalności gospodarczej. Można też zrezygnować z jej prowadzenia albo zawiesić prowadzenie działalności gospodarczej w pewnych okresach. Zawieszenie prowadzenia działalności gospodarczej powoduje wyłączenie obowiązku odprowadzania składek na ubezpieczenia społeczne. W wyroku z dnia 27 listopada 2013 r., III AUa 990/13 (LEX nr 1402922) Sąd Apelacyjny w Lublinie stwierdził, że przerwa w prowadzeniu działalności pozarolniczej gospodarczej spowodowana stanem zdrowia (chorobą) nie może być traktowana na równi z zaprzestaniem wykonywania tej działalności i okres faktycznego przestoju w wykonywaniu pozarolniczej działalności z powodu choroby stanowi element ryzyka, z którym powinien liczyć się każdy podejmujący tego typu działalność. Zgłoszenie przez osobę prowadzącą działalność pozarolniczą gospodarczą faktycznej przerwy z uwagi na stan zdrowia tylko w ZUS, poprzez czasowe wyrejestrowanie się z ubezpieczeń społecznych, nie prowadzi do ustania obowiązku podlegania tym ubezpieczeniom. W wyroku z dnia 11 października 2012 r., III AUa 1376/12 (LEX nr 1237109) Sąd Apelacyjny w Łodzi podał, że osoby nie prowadzące faktycznie działalności gospodarczej nie mają obowiązku opłacania składek pomimo, że nie zawiesiły działalności gospodarczej jedynie formalnie, a ich działalność nie została wykreślona z ewidencji.

Przepis art. 14a ust. 1 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej wyraźnie stanowi, że przedsiębiorca niezatrudniający pracowników może zawiesić wykonywanie działalności gospodarczej na okres od 30 dni do 24 miesięcy. Okres zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej, zgodnie z ust. 1b, może być oznaczony w dniach, miesiącach albo miesiącach i dniach. W myśl ust. 4, w okresie zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej przedsiębiorca: 1) ma prawo wykonywać wszelkie czynności niezbędne do zachowania lub zabezpieczenia źródła przychodów; 2) ma prawo przyjmować należności lub obowiązek regulować zobowiązania, powstałe przed datą zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej; 3) ma prawo zbywać własne środki trwałe i wyposażenie; 4) ma prawo albo obowiązek uczestniczyć w postępowaniach sądowych, postępowaniach podatkowych

i administracyjnych związanych z działalnością gospodarczą wykonywaną przed zawieszeniem wykonywania działalności gospodarczej;

5) wykonuje wszelkie obowiązki nakazane przepisami prawa; 6) ma prawo osiągać przychody finansowe, także z działalności prowadzonej przed zawieszeniem wykonywania działalności gospodarczej, a ponadto 7) może zostać poddany kontroli na zasadach przewidzianych

dla przedsiębiorców wykonujących działalność gospodarczą. Stosownie zaś do ust. 7,

w stosunku do zobowiązań o charakterze publicznoprawnym zawieszenie wykonywania działalności gospodarczej wywiera skutki prawne od dnia, w którym rozpoczyna się zawieszenie wykonywania działalności gospodarczej, do dnia poprzedzającego dzień wznowienia wykonywania działalności gospodarczej. Instytucja zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej została też uregulowana w przepisach ustawy z dnia

13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z treścią art. 36a ust. 1 tej ustawy, ubezpieczenie emerytalne i rentowe w okresie zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej, o którym mowa w art. 14a ust. 1-1b ustawy z dnia 2 lipca 2004 r.

o swobodzie działalności gospodarczej, przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą jest dobrowolne. Przedsiębiorca w okresie zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej nie opłaca ubezpieczenia chorobowego i wypadkowego. W myśl ust. 2 tego artykułu, zawieszenie wykonywania działalności gospodarczej powoduje ustanie obowiązku ubezpieczeń społecznych od dnia, w którym rozpoczyna się zawieszenie wykonywania działalności gospodarczej, do dnia poprzedzającego dzień wznowienia wykonywania działalności gospodarczej. Jak zaś stanowi ust. 3, za okres zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej przedsiębiorca będący płatnikiem składek wyłącznie za siebie nie ma obowiązku składania deklaracji rozliczeniowej oraz opłacania składek

na ubezpieczenia społeczne przewidzianych w ustawie. W wyroku z dnia 15 marca 2017 r., III AUa 1820/16 (LEX nr 2287515) Sąd Apelacyjny w Gdańsku wskazał, że w czasie zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej, o którym mowa w art. 14a ust. 1-1b ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, następuje ustanie obowiązku ubezpieczeń społecznych od dnia, w którym rozpoczyna się zawieszenie wykonywania działalności gospodarczej, do dnia wznowienia wykonywania działalności. Za okres zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej przedsiębiorca będący płatnikiem składek wyłącznie za siebie nie ma obowiązku składania deklaracji rozliczeniowej oraz opłacania składek

na ubezpieczenia społeczne. Jak zaś podniósł Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 14 września 2016 r., II UK 329/15 (MoPr 2017/1/46), zawieszenie wykonania działalności gospodarczej nie rodzi po stronie ubezpieczonego przedsiębiorcy obowiązku wyrejestrowania się

z ubezpieczeń społecznych.

Odwołujący nie kwestionował faktu niepłacenia składek. Jak zeznał, od 2015 r. chorował i z tego powodu nie opłacał składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie chorobowe. Pomimo istnienia takiej możliwości, na okres choroby nie zawiesił prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. W przypadku odwołującego, składki za miesiące od listopada 2016 r. do marca 2017 r. są nadal wymagalne, co wiąże się z koniecznością

ich opłacenia, a wynika to z treści art. 46 ustawy z dnia 13 grudnia 1998 r. o emeryturach

i rentach z FUS. Odwołujący, w myśl przepisów art. 47 ust. 2a-2e tej ustawy, nie składał deklaracji rozliczeniowych.

W jego przypadku to ZUS był zobowiązany do systemowego tworzenia dokumentów rozliczeniowych. Na dzień aktualizacji konta płatnika, tj. 23 sierpnia 2017 r., brak było na nim wpłat za sporny okres oraz informacji o zawieszeniu lub wyrejestrowaniu przez odwołującego działalności gospodarczej.

W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przedmiot rozpoznania sprawy sądowej wyznacza decyzja organu rentowego, od której wniesiono odwołanie (art. 477⁹ k.p.c., art. 477¹⁴ k.p.c.) (por. np. postanowienie SN z dnia 16 kwietnia 2015 r., I UK 470/14, LEX

nr 1751284). W orzecznictwie sądowym ugruntowane jest również stanowisko, w świetle którego przedmiotem rozpoznania i rozstrzygnięcia sądu ubezpieczeń społecznych mogą być jedynie żądania ubezpieczonych niewykraczające poza zakres zaskarżonej decyzji,

a przesłanki warunkujące pozytywne dla odwołującego rozstrzygnięcie powinny być spełnione najpóźniej do momentu jej wydania, natomiast postępowanie sądowe ma charakter odwoławczy, sprawdzający i weryfikujący (por. wyroki

SN: z dnia 10 marca 1998 r., II UKN 555/97, OSNPN 1999/5/181, z dnia 3 grudnia 1998 r., II UKN 341/98, OSNP 2000/2/72,

z dnia 20 maja 2004 r., II UK 395/03, OSNP 2005/3/43, z dnia 12 stycznia 2005 r.,

I UK 93/04, OSNP 2005/16/254, z dnia 13 września 2005 r., I UK 382/04, LEX nr 276245

i z dnia 7 marca 2006 r., I UK 195/05, OSNP 2007/3-4/55). Postępowanie sądowe

w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych wszczynane jest w rezultacie odwołania wniesionego przez ubezpieczonego od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Ma więc ono charakter odwoławczy. Jego przedmiotem jest ocena zgodności z prawem- w aspekcie formalnym i materialnym- decyzji wydanej przez organ rentowy na wniosek ubezpieczonego lub z urzędu. Jest zatem postępowaniem kontrolnym. Badanie owej legalności decyzji i orzekanie o niej jest możliwe tylko przy uwzględnieniu stanu faktycznego i prawnego istniejącego w chwili wydawania decyzji.

W tej sprawie zaskarżoną decyzją organ rentowy określił wysokość zadłużenia odwołującego z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej za okres od listopada 2016 r. do marca 2017 r. Jak podał, jego zadłużenie wraz z należnymi odsetkami za zwłokę naliczonymi

na dzień wydania decyzji wynosi łącznie 5.333,26 zł. Potwierdzają to dokumenty zgromadzone w aktach ZUS w postaci szczegółowego zestawienia zaległości ubezpieczonego. Wynika z nich, że podana wyżej kwota dotyczy zaległości: 1) z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za okres od listopada 2016 r. do marca 2017 r. w kwocie 3.676,52 zł, w tym odsetek za zwłokę

w kwocie 134,00 zł oraz 2) z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za okres od listopada 2016 r. do marca 2017 r. w kwocie

1.469,74 zł, w tym odsetek za zwłokę w kwocie 53,00 zł.

Jak stanowi przepis art. 34 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, informacje zawarte na koncie ubezpieczonego i koncie płatnika składek prowadzonych w formie elektronicznej, które przekazane zostały w postaci dokumentu pisemnego albo elektronicznego, są środkiem dowodowym w postępowaniu administracyjnym i sądowym z zakresu ubezpieczeń społecznych. W wyroku z dnia 13 marca 2012 r., III AUa 762/11 (OSA/Szcz. 2013 nr 1, poz. 34) Sąd Apelacyjny w Szczecinie podkreślił, że obowiązkiem ubezpieczonego (płatnika) jest przechowywanie oryginałów dowodów opłaty składek. Jeżeli wpłaty te nie zostały zaewidencjonowane na koncie ubezpieczonego (płatnika) w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych, to w procesie sądowym na ubezpieczonym (płatniku) spoczywa ciężar wykazania wpłaty.

W tej sprawie, faktu nieodprowadzania składek do ZUS i wysokości powstałych stąd zaległości odwołujący na żadnym etapie postępowania nie kwestionował. Na rozprawie w dniu 30 listopada 2017 r. wyraźnie podał, że nie opłacał składek, ponieważ od 2015 r. chorował.

Zaskarżona decyzja ZUS znajduje oparcie w ustaleniach faktycznych, których odwołujący nie kwestionował i w obowiązujących przepisach prawa. Wydaną w sprawie decyzję Sąd uznał za prawidłową, uwzględniając stan rzeczy istniejący w chwili jej wydania.

W tych okolicznościach faktycznych sprawy stwierdzić należało, że zaskarżona decyzja ZUS Oddział w T. z dnia 26 lipca 2016 r. jest słuszna.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie powołanych przepisów prawa materialnego oraz art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.